

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 3. sz.

A koalíció és a király.

A magyar nemzetet soha sem jellemezte a forradalmárok, s ha belviszályok dúltak föl, ennek oka mindig önfiainak gyűlölködése volt. A magyar nemzet hangulata ma sem forradalmi, a király és a nemzet közötti megegyezésnek ma is nagy akadálya a magyar nemzet nagyjai között észlelhető gyűlölködés. A koalíció nagyjai között ma is többen a személyes gyűlölettel vezéreltetve nem akarnak rálépni a békés megegyezés útjára, ami a gazdasági megerősödés biztosítása révén, a nemzet jogainak teljes diadalához vezetne.

Erre kell következtetnünk, mikor a koalíció lapjaiban személyek ellen szórt gyűlöletteljes és így igaztalan szitkozódásokat olvasunk naponta, erre kell következtetnünk, mikor a koalíció egyetlen lapja sem mondja meg az igazat, hanem annak eltitkolásával arra törekszenek, hogy a hazának okozott bajért az uralkodót tegyék felelőssé, hogy nem tudva megteremteni a parlamenti többséget, s így nem tudva megszerezni az alkotmányos kormányképeséget, ezért a szabadelpártot elsősorban és öfelségét másodsorban okolják, félrevezetve így a nemzetet, gazdasági helyzetünk megromlásával naponta millió károkat okozva a magyar államnak.

A gyűlölet és a nevetségstől való félelem ennek az oka. Már pedig azok, akik e kettőt leküzdeni nem bírják, egy nagy állam kormányzására nem alkalmasak, legalább is nem addig, míg e két hibájukon, a nemzet ügyének szentségéhez mérten erőt nem vesznek.

Rossz idöket élünk, mikor a nemzet ügyeiben az igaztalan szenvedély és a félszesség még vezérszerepét is játszik. Mert erre kell következtetnünk, mikor a koalíció feliratában a katonai kérdésekben egyetlen határozott

követeléssel sem állva elő, letagadja még azt is, hogy az uralkodó engedékenységében már jóval tovább ment az annak idején Apponyi A'bert által is elégségesnek tartott kilences programban foglalt engedményeken és megadja az ezrednyelvet, megadja tehát azt, amit a választások után is elégségesnek tartottak egyelőre.

Mért nem írják ezt meg a koalíció lapjai? Mért nem írják meg, hogy oly vivmány ez, melyre még Andrássy sem gondolt, aki a vezényleti nyelvnek közvetlen megadását sohasem követelte. Mért engedik növelni a nemzetben az ölö szenvedélyeket, mért engedik kicsirázni a nemzet lelkében a király és minden tekintély elleni gyűlöletet?

Csak azért, mert a maguk kebelében nem tudják megtalálni a kormányképeséget, s mert magukon kívül a gyűlölet a kormányképeség megteremtését nem engedi keresni.

Nagy baj ez, veszedelem a magyar államra, melyet Eötvös Károly nem is habozott hangoztatni a vezérlő bizottság ülésén.

Aki a nemzet jogait megtagadja, aki azt hangoztatja hogy e jogok érvényesülésére törni nem kell, az elárulja a nemzetet. De aki e jogok szükségképeni érvényesülésének hangoztatása mellett arra az utra lép, mely nem a nemzet feldulásához, hanem a békés és végeredményében sikeres megoldásához vezet, az, és csak az akarja nemzetének javát.

Pedig a koalíció most ráléphetett volna erre az utra. Ráléphetett volna, mert a király Fehérvár által küldött ezrednyelvet, küldött magyar jelvényeket küldött többet, mint a mennyit a koalíció kívánt.

Vagy talán a személyek gyűlölése többre becsülendő a nemzet békés fejlődésénél, többre

becsülendő a király és a nemzet közötti egyetértésnél?

Nem jól van ez így. A gyűlölet soha sem szült jót; a gyűlölet minden szépnek és minden jónak csak a temetője lehet; a gyűlölet rossz, a rossznak pedig az az átka, hogy mindig és mindig rosszat kell szülnie.

Hazafiúi kötelesség ma csak egy lehet: kivezetni a hazát ebből a veszedelmes helyzetből, félre téve a gyűlöletet és nem aggódni még a nevetségesség miatt sem. A haza üdve mindenek előtt és mindenek fölött.

Hát igazán nem akarnák ezt a koalícióban megérteni?

Két levél a szanatórium ügyében.

A véletlen akarta talán, hogy egy napon kapjunk két levelet a szanatórium ügyére vonatkozólag.

Az elsőt itt közöljük, mert szép eszme van benne a szabadkai kórház kibővítéseként a tüdővészések számára építeni szándékolt pavillonra vonatkozólag és mert néhány megjegyzést akarunk hozzá fűzni.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A tuberkulózis-szanatórium ügyében Önhöz intézett leveletem b. lapjában nyilvánosságra hozta s ott szíves volt megjegyzésekkel is ellátni. Engedje meg ennél fogva, ha ezen megjegyzésekre bátorodom felelni.

Téves az a nézete, mintha én a szanatórium létesítésére vonatkozó mozgalmat elítélném, nagyon örülök rajta, — sőt csekélységemtől telhetőleg elősegítem, hanem csupán más uton és módon gondolom létrehozását.

Azt tartom ugyanis, hogy nekünk fontosabb speciális (a tuberkulózis feletted kedvezőtlen) helyzetünknel fogva a magunk erejéből itt helyben kell létrehozni e betegség legyőzésére, illetve megelőzésére — ha még oly kezdetleges, kicsiny intézetet, amely szomorú (az országban e tekintetben a legszomorubb) halálozási arányunkat megjavítaná. Hisz a mi fejünk fáj nekünk legjobban!

A helyi szanatóriumról, a lapok útján nekem is van tudomásom, de azt, úgy amint tervezve van, elhibáztottnak tartom. És pedig azért, mert nem hiszem (s ez tapasztalati meggyőződés), hogy a kórház telkén felállított új pavillon emelésével a kívánt és várt eredményt megadná

azon felette fontos körülményből, mert a kórház helyén a kellő tiszta és a higiénie minden tekintetében szükséges jó levegővel nem rendelkezik, — másrészt p. nem lesz itt külön, csakis evvel foglalkozó szakerő (orvos) alkalmazva, hanem legjobb esetben még egy segédorvos, a belgyógyászati osztály főorvosa mellé beosztva.

Tudjuk ugyanis, hogy közközházunk északról Szabadka város és délről Sándorral függ össze, keletről és nyugatról pedig nagy forgalmu s felette poros országot határolja. A nem messze levő téglagyárakról sintértelepről és mocsaras helyről nem is szólva. Ez a helyzet lehetlenné teszi a kívánt siker eredményét.

Tudom, amint azt előbbeni levelemben említettem is, hogy mi a magunk erejéből milliókba kerülő intézetet nem állithatunk fel, de viszont arról is megvagyok győződve, csekély nézetem szerint, hogy egy kis jóakarattal úgy a tervbe vett új pavillon létesítése, mint az általam javasolt szanatórium alapítása — a tervbe vett pavillon költség többlete nélkül — keresztül volna vihető. Ezt pedig úgy gondolom: Létesítsen — mert ettől alig áll el — a hatóság a kórházhoz a belgyógyászat mellé egy kisebb kiugró épület részt, mint toldalékot (akárcsak Baján) s abba csak tuberkulotikusokat helyeznének el, a megmaradt költségből pedig építsen valamely megfelelő helyen (tompai erdőnél, tölgyfás vagy más helyen — de semmi esetre sem Palicson!) egy 10—15 ágyas kis házat a tuberkulotikusoknak. Így legalább módjában lenne nemes hatóságunknak rövid idő alatt meggyőződni, hogy melyik hely adná a jobb gyógyulási arányszámot s akkor fejlessze tovább az inkább megfelelőt.

Midőn b. lapjában olvastam a létesült tuberkulózis helyi bizottság tagjainak névsorát, kissé megütköztem azon, hogy szakembert — orvost — nem találtam, mert hisz nélkülözhetlenek az értelmiség laikus lelkes tagjai, — de talán helye volna egy-két orvosnak is, akik az ügygyel behatóbban foglalkoznak.

Felhív k. szerkesztő ur, hogy pártfogoljam a József főherceg szanatórium-egyesület ügyét s annak minél több hívet igyekezzek szerezni. Ez talán felesleges, de engedje meg, ha én inkább kívánok Szabadkának külön, picinyke szanatóriumot s ennek híveket szerezni már csak azért is, mert jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok!

Azt még talán unokáink sem érik

Weitzenfeld Márczell

kender, kötél, zsinag zsák, ponyva és lópokróc raktára

Telefon szám 190. SZABADKA Kovács-utca 294.

Gabona zsák 4 nyüstös 30, len zsák 40 krtól. Borszűrő zsák. és Vizment es rostáló ponyvák négyzetméterenként 40 krtól.

Kötélárak, u. m.: istrán, kötőfék. rudallo kötelek stb. a legolcsóbb árban, csakis I. kenderből legjobb mihőségben.

Tennis pályák teljes berendezése 100 K.

Függő ágy (hengematte) 3 korona — Halászháló, tornaszerek a legolcsóbb árban. Lótakaró hálók 10 koronától kezdve. Lópokrócok gyári raktára

meg, hogy olyan szanatoriumot kapassunk, mint a Gyulán létesítendő, pedig nekünk igen sürgős a dolog az óriási halálozásunk folytán. Hát annyi évtizedig folyton csak várjunk és nézzük, miként hullanak el munkásaink, embertársaink segítség nélkül!

Azt hittem ezt szerkesztő ur is belátja.

Bizony mi is úgy vagyunk, hogy adjad Uram Isten, de mindjárt.

Szabadka, 1905. júli 19-én.

Kész hive

Dr. Novák.

Téves dr. Novák József urnak az a véleménye, mintha mi azt irtuk volna, hogy elítéli a szanatorium létesítésére irányuló mozgalmat. Mindig tiszteltük nemes buzgalmáért és tudtuk, hogy épen ő az, aki a tüdővész ellen fáradhatatlanul küzd mint ember és mint orvos. Nem őt értették azon szakember alatt, hanem más.

Örülünk és köszönettel tartozunk neki, mint aki minden szépért és nemesért lelkesedik, akkor, mikor helyesnek tartja a József főherceg szanatorium ügyben megindított mozgalmat és hathatós támogatását megígéri. De kérjük, higye meg, hogy a József főherceg szanatorium egyesület két év múlva felépítheti nálunk népszanatoriumát, ha minden ember tehetsége szerint hozzájárul, de egyet sem épít föl akkor, ha ellene — nem Novák dr. urat értjük, — uton-utófélen agítanak.

Meg kell még jegyeznünk, hogy a helyi bizottság itt nem alakult meg Szabadkán. Azok, akiknek a neveit közöltük csak arra vállalkoztak, hogy ezen ügyben mindenkinek felvilágosítással szolgálnak. De ha ott lesz Szabadka, hogy a helyi bizottság már megalakulhat, bizonyára a szakemberek lesznek azok, akiket a bizottságban leendő irányító szerepre a központból felfognak kérni.

Még csak néhány sort idézünk a szanatorium ügyében másik előkelő helyről kapott levélből.

Tudni szeretném, miként lehetséges az, hogy egy szabadkai hírlap nap-nap után hozza maliciózus tendenciájú cikkeit a József főherceg szanatorium egyesület ellen. Hiszen a mi közönségünk úgy is zárkózott minden ügy iránt, a mi nem szorosan helyi érdekű. Meg kellene pedig értetnünk minden irányban, hogy csakis úgy számíthatunk Szabadkán a népszanatorium létesítésénél magasabb támogatásra, ha a társadalom elég érdeklődést tanusít.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 20.

A kormány szándékairól semerről nem érkezik pozitív hír. A koalíciós lapok mindazonáltal rémhíreket költenek a közeledő erőszakoskodásokról. Ezek között sem utolsó hír az, hogy a belügyminiszter magához szólította az ország jogvégtett rendőrkapitányait s megbeszélte velük minden ízében azt a tervet, hogy a renitens törvényhatóságokba kormánybiztosokká nevezi ki őket. Ez a hír érthető igazatosságot kellett politikai körökben. E sorok írója elment a belügyminiszteriumba, ahol egy tekintélyes miniszteri tanácsostól ezt a felvilágosítást kapta:

— Az egész hír rémmese. A kormány nem gondol arra, hogy a rendőrkapitányokat (és mért éppen a jogvégtetteket?) kormánybiztosokká nevezze ki. A hír szerint a belügyminiszter július 5-én és 6-án foga-

dott 32 rendőrkapitányt. Hát el tudja ön képzelni, hogy ez annyi ideig titokban maradt? Aztán „jogvégtett” rendőrkapitányokról szól a hír. Hát kérem, mindenütt jogvégtett rendőrkapitányok vannak, jogvégtettség nélkül legföljebb alkaptány lehet valaki. Mekkora tájékozatlanságot árul el a hirnek rémlátó szerzője?!

— De mégis hogyan keletkezhetett a hír? kérdezte e sorok írója.

— Az én nézetem szerint — ám-bár pozitív tudomásom nincsen róla — Kristóffy elővette a rendőrség államosításáról szóló nagy emlékiratot s alkalmasint ebben a kérdésben kérhette ki néhány vidéki rendőrkapitányt a véleményét.

— Van-e tudomása méltóságodnak arról, hogy a belügyminiszter erőszakos intézkedéseket akar tenni?

Ilyesmiről nincsen tudomásom, de kizártnak is tartom, hogy ez a kormány, melynek pusztán az a feladata, hogy békét csináljon, elvágja ennek a lehetőségét erőszakos vagy éppen törvénytelen kísérletek által.

A politikai élet egyébként teljesen kihalt. A vezetők mind elutaztak a fővárosból s valami hírecske csak a jövő hétre várható. amikor majd a vezérbizottság által kiküldött albizottság fog ülésezni.

Utazás egy gondnokság körül.

Érdekes, szenzációs gondnoksági felmentésről szóló levelet kaptunk ma. Bármily hihetetlennek látszik is a dolog, tekintve a levél mellé csatolt hivatalos okiratot, az ügy valósága felől nem kételkedhetünk.

Csak nem rég halt meg egy dugdag ember, akinek egyik örököse fiatalkori könyelműséggel látott az élethez. Fogott az örökség, amit elősegítettek a fiatal örökös jó barátai is, aminők mindig bőven akadnak fiatal, tapasztalatlan, jóhiszemű örökösök körül.

Talán el is fogyott volna az örökség, ha jó eleve nem gondoskodnak arról, hogy a fiatal, könyelmű örököst gondnokság alá helyezik, ami meg is történt. Am de ez a gondnokság alá helyezés sem hozott valami nagy szerencsét a fiatal örökösre és ügyvédje által azzal a kérelemmel fordult a gyámhatósághoz, mentenék föl a gondnokot a gondnokságtól.

Kérelmét azzal indokolta, hogy gondnoka 40.000 korona értékű vagyonát 22.000 koronáért a saját nejének és sógornőjének eladta, még mielőtt a fiatal örökös gondnokság alá lett volna helyezve, eladta azonban a fiatal örökös felhatalmazása alapján.

Dacára azonban, hogy e felhatalmazás meg volt, a fiatal örökös a szerződés érvénytelenítése iránt keresetet indított gondnoka ellen. Oly jogviszony támadt így közöttük, mely a gyámhatóságot arra készítette, hogy helyt adjon a könyelmű fiatal ember meghatalmazottja által benyújtott kérelemnek és a kinevezett gondnokot a gondnokságtól fölmentse a kérdéses pör időtartamára. A per kimenetele elé nagy kíváncsisággal néznek.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Július 23. A szabadkai sport egyesület football-versenye a szegedi atletikai klub csapatával a városligetben.

Július 30. A szabadkai vas- és fém munkásoknak cimba omversenyével egybekötött táncvigalma a városligetben.

— **Érsek jelölt.** Az érseki aulából Kalocsáról érkezett hír szerint a kalocsai érseki székre Romában Varossy Gyula székesfehérvári püspök van kiszemelve, kinek kinevezetése nemsokára meg fog történni.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Sztrilich Sándor zombori telekkönyvvezetőt hasonló minőségben a kalocsai kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Az iparos kongresszus előkészítése.** A Szabadkán megtartandó országos ipartestületi kongresszus fogadó bizottsága ma délután Nánay Mihály elnöklete alatt tartotta első ülését. Elhatározták, hogy a fogadó és elszállásoló bizottság a kongresszus kezdetéig minden hét csütörtökjén fog ülésezni. Az összes egyesületekhez felhívást fognak kibocsátani, hogy a vendégek megfelelő elhelyezése végett lakásbejelentések elfogadására hívják fel tagjaikat. A szeptember 7-től 10-ig tartó kongresszus tartamára felajánlandó lakások bejelentése a fogadó bizottság tagjainál is eszközölhető lesz.

— **Vármegyei közgyűlés.** A nemzeti jogok védelmében a passzív rezisztencia kimondásakor a közgyűlés elhatározta, hogy havonta közgyűlést tart és 80 tagu jóléti bizottságot küldött ki a tisztviselők működésének támogatására. A vármegye alispánja a jóléti bizottságot e hó 26-án alakuló gyűlésre összehívja, hogy a szükséges előintézkedéseket megbeszélje a másnap, 27-én tartandó rendkívüli vármegyei közgyűlésre.

— **Eljegyzés.** Gruber Gyula a nagyszabedi áll. főgimnázium torna és vívó tanára, a városunkban is jól ismert kitűnő sportférfiu eljegyezte Sente Gergely máv. főkalauznak leányát, Mariska kisasszonyt, ki a műkedvelői előadások alkalmával több ízben kitűnt bájos megjelenésével s temperamentumos, kedves előadásával. — Párdics István magánhivatalnok eljegyezte Merkovics Mariska kisasszonyt, Merkovics Félix vendéglős leányát.

— **Tanemulatság Palicson.** Július 22-én szombaton este a palicsi nagyvendéglő tánctermében a kaszinó estélyekhez hasonló házi táncestélyt rendez a fűrdőigazgatóság.

— **Aki fejjelel megy a falnak,** az velünk szemben mindig a Bácskai Hírlap. Pedig hát az éji bogár is csak addig zug, míg neki megy a falnak, azután nagyot koppan és elhalgat. Mukics Simon vezércikket irt a Bácskai Hírlapban, ha nem is egészen tárgyilagosat. Szólt a vezércikk a póttartalékosok behívásáról. Mi a mai számunkban Mukics Simon vezércikkéből helyre igazítottuk sine ira et studio, ami nem volt benne tárgyilagos és megirtuk, hogy a tanács mit fog tenni ebben az ügyben és mit kellett volna tenni a tanács elleneinek, hogy tárgyilagosak maradjanak. Nem is haragudtunk azért, hogy a közgyűlés esetleg határozatot hoz, mely megtiltja a behívók kézbesítését, sőt ezt kilátásba is helyeztük, javasoltuk is. És ime a Bácskai Hírlap, nem is sejtve azt, hogy mi minő álláspontot foglalunk el, jól lehet egyes koalíciós gondolkodással sejtette volna, tul akart tenni Mukics Simon vezércikkén és neki ment ma a falnak a fejével, mely nagyott kongott, mert először nem mondott igazat, mikor meg-

jósolta, hogy a tanács ma ülést tart és mert másodsor mi mondtuk meg az egyenes utat, amelyet ezen ügyben követni kell és nem ő, amit persze a Bácskai Hírlap, gyűlölettel lévén eltelve nem is sejtett. Bizony így lett ő neveltséges a nemzeti ellentállás rovására. Mi pedig jóízű mosollyal és igazságunk tudatában idézhetjük: »zug az éji bogár, neki megy a falnak, nagyot koppan és azután elhalgat«. Mért vállalkozik a Bácskai Hírlap szerkesztője mindig az éji bogár szerepére, épen mikor a két filléres Bácsmegyei Naplóról van szó?

— **Ezüstlakodalom.** Köztisztletben és szeretetben élő derék házaspárt ünnepeltek ma hozzátartozóik és sok-sok jó barát. Spiter Ignác vendéglőtulajdonos és neje ünnepelték házasságuk 25-ik évfordulóját. — Szerény eszközökkel kezdett munkásság megérdemelt jutalmát élvezték a jókívánságokban, amelyekkel a nagyszámu ismerősök elhalmozták őket. A régi törzsasztal vendégei, akik között többen ugyancsak jubilálhatnak, külön meglepetésekkel kedveskedtek a jubiláns házaspárnak, kik fényes lakomával viszonozták az »agg harcosok« figyelmességét. — A hirhedt viccgyártónak pedig ezuttal passzív szerep jutott, a nagy boldogságtól a legrosszabb viccét is elfelejtette.

— **Csóvics Ilona új képe.** Alig néhány hét előtt érkezett meg Csóvics Ilona festőművésznőnknek egy értékes művészi festménye s ma már ismét tanujelét adta valóban nagy méltánylást érdemlő ambiciójának, amelylyel a város közönségének iránta tanusított áldozatkészségeért, iparkodott a tehetségéhez fűzött reményeket valóra váltani. A most érkezett művészi másolat Pauló Veronese világhírű 16. századbeli olasz festőnek gyönyörű alkotásáról „Jupiter és Antiope”-ről készült. A mesteri kézre valló festmény valódi értéke sokkal nagyobb mint a menyéért most szerény igényű tulajdonosától megszerezhető. A kép Schulhoff Albert Kossuth utcai kirakatában lesz közszemlére téve.

— **A kereskedelmi és ipartestületi társulatok feliratai.** A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a területükön lévő kereskedelmi és ipartestületek és társulatok beadványát ezután az illetékes kereskedelmi és iparkamarák útján terjesszék fel a minisztériumhoz. A miniszter ugyanis az eddigi gyakorlat szerint az egyes beadványokat elintézés előtt rendszerint a kereskedelmi és iparkamarákhoz, mint a kereskedők és iparosok érdekeinek törvényes képviselőihez küldte le véleményadás céljából. Ez az eljárást nagyon meghosszabbította. Sokkal egyszerűbb a miniszter leirata szerinti eljárás, mely szerint a beadványokat a törvényhatóságok egyenesen a kereskedelmi iparkamarákhoz utalják át és véleményes jelentés kíséretében innen terjesztik fel a minisztériumhoz. A leirat tegnap érkezett le Szabadka város törvényhatóságához.

— **Halálozás.** Perviz Sándor zombori hites ügyvéd, tegnap hirtelen meghalt. Az elhunyt aglegény volt, ki ügyvédi foglalkozásai mellett fuvolájának és könyveinek élt. Szerette a természetet, zenét és tudományt. Nyitott könyv, kedvenc tanulmánya — az állattan — mellett ülte ütötte meg a szél és rögtönös halálát okozta, melyet számos barátja sirat.

— **Visszaélés a mértékhitelosi tésnél.** Schwimmer József és Schwarc helybeli lókereskedők panaszt tettek a rendőrségnél, hogy több ízben szalmát és szénát vásároltak s a városi mértékhitelosi tésnél mérettek meg, mindannyiszor azonban meggyőződtek arról, hogy az átvételkor a takarmány kevesebb súlyu volt mint a mértékhitelosi eszközlesekor. Egy ízben négy, máskor pedig majd hat mázsával kevesebbet tett ki a szállítmány. A feljelentés és már más előfordult panaszok alapján a vizsgálatot megindították s kitünt, hogy Nagy Barna Flórián városi mértékhitelosi tés az eladó felekkel összejátszott. Az eljárás a hatóságnál folytatódik s nagyon valószínű, hogy Nagy Barna rövid uton el lesz mozditva hivatalából.

— **Ágyukból harangok.** Kovács Ferencz óbecsei alsóvárosi plébános új temploma számára 50 mmáza ágyúercet kért a hadügyminisztériumtól, hogy abból harangokat öntessen. A harangok már el is készültek a Perczel- és Damjanich-féle ágyukból, a melyekkel a dicső hősök a magyar Szent szabadságot vítették, Szenttamásnál, Alibunárnál stb. 1848-ban. Az egyik harangon a következő emlékvérs hirdeti a harang eredetét: „Ágyú volt azelőtt s ime lett a béke harangja! A másikon pedig ez áll: „Mint ágyú sirást okozott s most sir a halottért!” — A harangok a jeles 48-as Seltenhofer Frigyes soproni haranggyáros kitűnő munkáját dicsérik.

— **A drágaság ellen.** A belügyminiszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben tekintettel a fővárosi, de különösen a vidéki piaci drágaságra, utasítja az illetékes rendőrhatalóságokat, hogy maguk dolgozzák ki a piaci tarifát. A miniszter nem kívánja megfosztani a piaci elárusítókat az őket megillető jövedelemtől, azért a tarifa megállapítására vonatkozóan utasítást adott a hatóságoknak, hogy legyenek tekintettel a termelőnek fizetett árakra, a helyi viszonyokra és egyéb körülményekre, mihez képest aztán bizonyos megfelelő százalékos haszon hozzászámításával állapítsák meg az egyes cikkek árát, melyeknél többet az elárusítóknak nem szabad követelnie.

— **Hirhadt tolvaj Szabadkán.** A Szegeden letartóztatott Görög Béla notorius betörő tolvaj, ki ellen rendőrségünk folytatja a vizsgálatot, újabb beismeréseket tett Szabadkán és Szegeden elkövetett bűncselekményeiről. Szegeden a Szt. Háromság utca 35. számú házban nyakláncot, fülbevalót, órát és olvasót, a 36. számú házban pedig egy sonkát lopott. A Maros-utcában 2 értékes revolvért „szerzett”, s egyiket Horgoson eladta, a másikat pedig Szabadkán elzálogosította. A Maszó Zoltán utász hadnagynál megkísérelt betörést is beismerte, de ezen alkalommal rajta vesztett, az öv. Kren-cernétől ellopott óra is megkerült. 2 frtért zálogosította el s így a károsult a polgári rendőröknek juttatta. Szabadkai szereplésére vonatkozólag még beismerte, hogy dr. Geréb Mihály ügyvédtől egy értékes szivar-

szipkát és szivartárcát, más helyeken pedig egy pénztárcát 13 krajcár tartalommal, egy barna felöltőt, melyet három koronaért eladott és egy pár új papucsot — lopott. Látszik tehát, hogy a nagy forgalom kevés haszon elvét követve nem nagystilű, de annál „tevékenyebb” bűnös került benne horogra. Érdekes különben, hogy most mindenképen a megtért bűnös látszatát akarja e vizsgálatot vezető közegekben kelteni. Ifjú korára hivatkozik s erősen fogadkozik, hogy a jó utra fog térni. Atyját, aki megyei tisztviselő és hozzátartozóit okolja, akik mindig kitalították körükből.

— **Bűvésznő a vásáron.** E napokban történt a bácstopolyai vásáron, Scholl Éva bűvésznő bement egy üzletbe s arra kérte az ott levő tulajdonosnőt, hogy egy magyar koronát cseréljen ki neki osztrák koronával, mert ő mellűt szeretne csináltatni. Kérését teljesítendő egy fatányérban levő koronás és egyéb aprópénz közt keresgélte a tulajdonosnő és a bűvész s egyszerre csak kezdenek a koronák a tányérból fogyni, mire akkor lett figyelmes a tulajdonosnő, midőn megcsörrent a bűvésznő zselében a pénz. Rendőrt hívott, megmotozták a művésznőt s ruhájában jó csomó koronát találtak, melyet a keresgélés közben sanszirozott el. Előzetes letartóztatásba helyezték.

— **Vesztett macska.** Ma reggel Maurer Antal törvényhatósági bizottsági tag macskája megveszett. Először Maurer kisleányát karmolta meg, majd a szolgálónak esett, akinek azonban szerencséjére sikerült őt ruhájáról lerázni. Erre megindult a vadászat a macska ellen, miközben Maurer Antalnak sikerült a vesztett állatot vasbotjával agyonütöni. Az agyonvert állatot boncolás végett bevitték a városházára.

— **Figyelem!** Igen fontos a háztartásra. Tekintettel azon körülményre, hogy ezentul üzlethelyiségemért házbért nem fizetek, elhatároztam, hogy az igen tisztelt vevőközönséget nálam eszközölt vásárlásoknál különös kedvezményben fogom részesíteni és az összes áruk eddigi árát 5 százalékkal redukáltam, mint például az I. rendű fehér cukrot 40 kr.-ra, a 0. és lisztet 13 kr.-ra, valódi amerikai petróleumot 18 kr.-ra, denaturált szeszt 24 kr.-ra, 1 csomag gyertya 560 gr. 38 kr.-ra. Kávénál klg.-kint 10, rizseknél 2, rum és szesz italoknál 10 százalék engedmény. Azonkívül minden vevő, aki nálam részletenként is 50 koronáért vásárol megkapja díjmentesen életnagyságu arcképét. Szives és számos látogatását kéri Sugár Manó Rudics-utca a világhírű Pilseni üveg sör egyedüli lerakata. Megrendelés házhoz szállítatik. Felvidéki málna szörp a legjobb minőségben.

— **Ha jól és olcsón akarjuk szükségletünket beszerezni, cipő, kalap, flu öltönyök, uri és női divat cikkekben, úgy forduljunk a jóval legnagyobbított Versenyáru üzlethez Szabadka, papucs piac.**

Az álföldbirtokos.

Rajtavesztett csaló.

Nagy stilű csalási művelet lebonyolítását akadályozták meg ma városunkban. Legsajnálatosabb az érdekes bűntényben azon körülmény, hogy a csodálatos furfanggal kiesztelt bűncselekmény elkövetője a nép fiai

közül való ami ismét újabb bizonyítéka hogy a legnagyobb veszedelem ott fenyeget bennünket, ahol legkevésbé keressük.

A nemzetközi szélhámosok legkipróbáltabbjai se tudnak különben manipulálni, mint a ma letartóztatott Futó Tamás, egy helybeli tisztas parasztgazdának fia, aki már maga is férfi korát éli.

Néhány nap előtt Futó beállított dr. Kertész Ignác ügyvédhez és előadta, hogy Futó Bélának hívják és egy előnyös kölcsön felvételére akar tanácsot kérni, mert újabb vétellel szándékozik ingatlanait szaporítani.

Kertész dr teljes jó hiszeműséggel látott az ügy elintézéséhez. A telekkönyvben meggyőződött arról, hogy Futó Béla és nejeének nevén 25 lányi tehermentes elsőrendű földbirtok van telekkönyvezve és eljárt a Délvidéki Takarékpénztárnál is, hol Futó részére. ki időközben Futó Béláné névalírásával ellátott beleegyező nyilatkozatot is adott az ügyvédnek, az 5000 koronás kölcsönt meg is szavazták.

Ma délelőtt kellett volna a kölcsön folyósításának megtörténni, de Kertész dr., kiben több lényegtelen körülmény gyanut ébresztett, tegnap még teljes bizonyosságot akart szerezni ügyfele személyazonosságára nézve. Elmondta az ügyet Báics nevű segédjének, aki azon meglepő kijelentést tette, hogy ő ismer egy Futó Béla nevű birtokost, de az nem azonos az ő felülkel. Az ügyvéd azonnal intézkedett, hogy az igazi Futót előkerítsék és a váratlan fordulatról értesítette az érdekelt pénzügyintézet igazgatóságát, valamint a rendőrséget is.

Ma délelőttre már teljesen készen állt a csapda e ritka madár megfogására, aki annyira elővigyázatos volt, hogy a feleségét az ügyvédhez rendelte, hogy a pénzt azonnal átadhassa neki, s így ha valami „baj” történik, a szép summa már biztos helyen legyen.

Féltizenegy órára rendelték a bakba az álföldbirtokost és utasították a bank pénztárnokot, hogy a kölcsön összegét olvassa kezeihez. Ekkor azonban már a mellékhelyiségben vártak az ügyvéd, a rendőrkapitány, az igazi Futó Béla és a polgári rendőrök.

Amint a pénzt a levont kamatok híján zsebetette a csaló, Kertész dr. meglepetést szinelve ezzel állt eléje: „Hiszen maga nem az a Futó, a kié a telekkönyvezett 25 lány föld.” A csaló eleinte erősítette ugyan, hogy de bizony ő az, de mikor az igazi Futó Béla is megjelent, látta, hogy minden veszve van s megsemmisülten adta át a rendőrkapitánynak az 5000 koronát amely meg sem melegekedhetett nála.

A furfangos csalót előzetes letartóztatásba helyezték s már újabb panasz is érkezett ellene. Nemrégiben biciklit vásárolt hitelben Stern Adolf gépkereskedőnél, akinél az atyjának Futó Antalnak nevét használta fel a csaláshoz.

TÁVIRATOK.

Az orosz forradalom.

Helsingfors, jul. 20. (Péterv. táv. ügyn.) Délután háromnegyed 4 órakor a főkormányzó helyettese Deutrich titkos tanácsos ellen merényletet követte el. Egy ismeretlen bombaszerű tárgyat dobott rá a Szenátustéren. Deutrich titkos tanácsos hátán, karján és lábán könnyen megsérült. A merénylet elmenekült.

Helsingfors, jul. 20. Amidőn Deutrich titkos tanácsos a főkormányzó helyettese tegnap délután 3 órakor a szenátus épületét elhagyta, egy ismeretlen ember bombát dobott feléje, mely kezein, hátán és lábain megsebesítette. A merénylet elmenekült, bár orosz tengerész hadapródok üldözőbe vették.

Pétervár, jul. 20. Tegnap az a híresztelés terjedt el, hogy Pobjedonoscevet a szent zsinat főprokurátorát megakarták gyilkolni. Ezt a hírt ma a Ruskoje Slovo következő jelentése erősítette meg: Amidőn a főprokurátor tegnap Zarskoje Selóból a pályaudvarra érkezett egy fiatal ember sietett feléje és revolverrel rá akart löni. A Pobjedonoscevevel egyidőben érkezett utasok egyikének sikerült a merényletet megakadályoznia, és a merénylet megakadnia. Átadták a rendőrségnek, melynek közegei elvették a merénylet töltött pisztolyát. A főprokurátort csak az utas hidegvére mentette meg, kinek különben a nevét sem tudták meg. A főprokurátor a merénylet után a zsinat épületeéhez hajtatott, majd később kíséret nélkül tért vissza Zarskoje Seloba. A letartóztatott körülbelül 28 éves.

A háború.

Tokió, július 20. Itt általóosan azt hiszik hogy a talajviszonyok Mankas mögött olyanok hogy az oroszok onnan tovább vonulhatnak észak felé, a lőszer hiánya azonban alighanem mindazonáltal kapitulációra fogja az oroszokat kényszeríteni.

London, július 20. A Daily Mail jelenti pétervári tudósítója értesülése szerint, hogy a cár *hallani sem akar hadikárpótlásról.*

Paris, július 20. Witte szombaton találkozik Rouvier francia miniszterelnökkel. Politikai körökből eredő információk szerint Japán négy millárd frank hadikárpótlást igényel. Rouvier Wittevel való konferenciáján a legkomolyabban fogja érinteni azoknak a reformoknak a kérdését is, melyektől Oroszország belső békéje függ.

Robbanás egy hajón.

Póla, jul. 20. A császári és királyi hajóhad harcserű lövőgyakorlatai közben gázrobbanás következtében egy tengerész szörnyet halt, egy pedig megsebesült. A baleset idején gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok a Habsburgon tartózkodott.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boriték.

Németből: Körmöczy Ernő. 42.

—Hogyne. Mi különös van ebben? szólt habozva a herceg.

— És ez a Bazil, ez is meghalt már?

A herceg végigsimitotta homlokát, mintha valami nyugtalanító gondolatot akarna elűzni fejéből.

— Ah! mily dőre vagyok, szólt hirtelen, tulajdonképen mi közöm is van a dologhoz? Lesz még időnk beszélni velük, a társalgóba tart?

— Igen.

— Viszontlításra, ma este.

A két férfi elvált egymástól. Rajmund belépett a terembe, hol a másik s a leányok kézimunkájukkal, a férfiak társasjátékokkal szórakozva még együtt voltak. Rajmund a karzatra ment fel s egy oszlophoz támaszkodva körüljártatta szemét a társaságon.

Csakhamar megtalálta Irént, ki néhány barátjával s egy idősebb nővel csevegett.

Meglepte a változás, amit Irénen észrevett. Keserű aggódással gondolt a herceg szavaira, miket az Irén jövőjéről mondott.

Hirtelen úgy látta, hogy összerendezte a leány, amint őt megpillantotta, szeme kigyult, arcát könnyű pirfutotta be s rózsás ajkára édes, bájos mosoly tlt.

Rajmund odaszorítá kezét lázasan pihegő keblére. Örömmámor fogta el. Odaakart rohanni, s térdre borulni a szeretett leány előtt.

S nem habozott sokáig. Az az elbűvölő tekintet ösztökélte őt, hogy oda siessen az ifju hölgyhöz, a ki földre síté szemeit, amint őt jönni látta.

— Bizonyára elfeledte nagysám, kezdte a szót, hogy néhány hónap előtt kedves uraatyja házában találkoztunk már?

— Oh dehogy, felelte amaz, s ha elfeledtem volna, mindig eszembe hozta valaki.

— Ugyan kicsoda, kérdezte Rajmund kíváncsian.

— Hektor, aki sokszor megfordul nálunk, s gyakran emlegette őnt.

A jég meg volt törve. Az éltes nő s a barátok munkájukba mélyedtek s az ifju pár kedvére cseveghetett együtt.

— Ennivaló fickó ez a Hektor! szölt Rajmund. Ő is itt van Trouvillében?

— Már nyolc nap óta.

— És miért nincs ön mellett?

— Épen most távozott el. Különben is neheztel önre egy kissé.

— Istenem! ugyan miért?

— Mert Straszburgba nem hivta magával!

Rajmund meglepődve tekintett fel.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptalajdonosok: AZ A LAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastagjbetűkből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

2000 kor. hozománnyal rendelkező izr. vallású nő, férjhez menni óhajt biztos jövőjü fiatalemberhez, Leveleket «H. H.» jelige alatt lapunk kiadóhivatalába kérünk

Cimbalmozni tanít jutányos feltételek mellett Balázs József cimbalom tanító VI. kör, Kálmán-u. 309. szám.

Irodaszolga kerestetik 200 korona óvadékkal előkelő irodába azonnali belépésre. — Ajánlatok „Szorgalmas” jeligével a Bács megyei Napló főkiadóhivatalához címezendők Ujvidékre.

2500—3000 liter fehér és siller bor, jó minőségű, 16—18 kr. literje eladó. Cima kiadóhivatalban.

Vesz használt tankönyveket regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű „Progress” cigaretta hüvely főraktár. Nikotin men es egyiptomi papir 100 hüvely egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapir, írószer. Irodai felszerelések bámulatos olók. Különösen könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbja az Antikváriumba.

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cím Fazekas János férfiszabó VI. kör, Tompa-u

Circus Victor

Szabadkán a gabona piacon (villamos vasuti végállomás).

Ma pénteken, július hó 21-én

első nagy nemzetközi birokverseny.

Ismerve Szabadka sz. kir. város sportpártoló közönségét, nem kimélve sem költséget, sem fáradságot, hogy a nagyérdemű közönségnek kedélyes estélyeket szerezzek és a XX. század legnemesebb sportját, a nagy nemzetközi birokversenyt bemutassam, amely versenyre több kiváló mestert sikerült szerződtetnem és pedig:

1. Donateló Hartl,
schweizi világbajnok, a zürichi és genfi verseny első győztese	4. Kűszelbach R.,
Oroszország legjobb mestere, több verseny első győztese.
2. Haderecker Antal,
Bajorország legjobb athlétája és birok-mestere.	5. Zigies Carlo,
legjobb szerb amatőr birkozó Belgrádoól
3. Jes. Kristensen,
dáni birok-bajnok.	6. Waldapfel Emil,
magyar mester-birkózó.

7. Sándorffy M.,

Magyarország egyedüli koszoruzott bainoka, több nagy verseny első győztese, a birok technikának kűntetett mestere.

A birokversenyre három nagy díjat tűztem ki, u. m.: I. díj 500 ko ona, II. díj 300 korona, III. díj 200 korona, ezenkívül minden egyes birkozó napi tiszteletdíjat kap. A három díj pedig az utolsó versenynapon a nagyérdemű közönség előtt érdem szerint lesz kifizetve — A birokversenyre a város sport uraiból alakult bizottság ügyel fel, amely bizottságnak a birkozók szigoruan alá vannak vetve.

Felhívás! A birok-mesterek felhívják Szabadka és környéke legerősebb embereit, hogy akik szándékoznak a versenyben vagy egyes mesterekkel megmérkőzni, jelentkezhetnek Waldapfel Emil urnál a cirkuszban.

Ma pénteken a következő párok mérkőznek:

Kűszelbach P. orosz.	Haderecker, bajor.
Kristensen, dán.	Sándorffy, magyar.

Birkozás kezdete fél 10 órakor.

Továbbá föllépte a legjobb művészek és művésznőknek, ugyszintén elővezetése a legjobb idomitott lovaknak.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szombaton, július 22-én folytatása a nagy nemzetközi birokversenynek.

Előadás után villamos vasut közlekedik.

Jegyek előre válthatók este 6 órától a cirkuszi pénztárnál.

Helyárok: Számozott zártszék 2 K, I. hely 1-60, II. hely 1-20, III. hely 80 fillér, karzat 40 fillér. Katonaszág őrmestertől lefelé és 10 óven aluli gyermekeknek (a számozott és I. sor zártszékek kivételével) fél árak; karzat 30 fill. Vasár- és ünnepnap este rendes helyárok.

Estenkint 8 órakor nagy előadás. — Számos látogatásért esedezik teljes tisztelettel **Centa Viktor** igazgatónő.

Elsőrangú mű- és selyemfestőde!
Fő-utca 13. **Fuchs József Ujvidéken. Fő-utca 13.**
Mű-, vegy-tisztító és javító-intézet
uri és női öltönyök, diszítő- és butorszövetek, függönyök, szőnyegek, csipke- és végárúk számára,
legujabb amerikai system után.

Napi egy orai munkával

kereshetnek havonta

12 forintot.

Bővebb felvilágosítást nyujt a kiadóhivatal.

Kerestetik

a helyi viszonyokkal ismerős

pénzbeszedő és ügynők

Stern Adolf varrógép üzletébe.

Egy üzlethelyiség dr. Szilassy Mór házában, Deák-utca 3. szám, kiadó.

WEISZ ALBERT borbély

és **fodrász** terme Ujvidéken, Futtaki-utca 19. szám.

Egy nagy pince

az István-utcában, dr. Blum-féle házban, Horovitz gabona-kereskedővel szemben,

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyujt a házmester.

Világfürdőkön

és **üdülő helyeken**

élvezhető egész hónapou át **1 koronáért**

mert a «Bács megyei Napló» bárhova küldve 1 korona!

ÜZLET BERENDEZÉS

rőfös-, fűszer- és rövidárunak igen olcsón

eladó.

Marberger Testvérek Bács-Feketehegy.

50 hektoliter siller bor

literenkint

13 krért eladó

Cim a kiadóhivatalban.

Tiszta és jó csomagolópapir

lapunk nyomdájában ki'önként is kapható.

Palicson

a Leovics-villában

egy szoba butorral azonnal kiadó.